

Załącznik

Do uchwały Nr _____ / _____ /2020 Rady Powiatu w Wałczu z dnia ____ grudnia 2020r.
w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie
rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata
2021-2025

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WAŁECKIM NA LATA 2021-2025

***„Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi
pod względem swej godności i swych praw.”***
(Powszechna Deklaracja Praw Człowieka” – Art. 1)

2020r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Diagnoza społeczna osób niepełnosprawnych w Powiecie Wałęckim.....	4
III. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Wałęckim w latach 2021 -2025	5
1. Cele Programu	5
1.1. Cel główny	5
1.2. Cele szczegółowe	6
1.2.1. Rehabilitacja zawodowa	6
1.2.2. Rehabilitacja społeczna	8
1.2.3. Edukacja	10
1.2.4. Formy pomocy społecznej	13
1.2.5. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	15
2. Finansowanie Programu	17
3. Podmioty uczestniczące w Programie	17
IV. Zakończenie	17

I. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu jest art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.426 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 920 z późn. zm.).

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wałeckim na lata 2021 – 2025”, zwany dalej “Powiatowym Programem” opiera się na postanowieniach Konstytucji RP uchwalonej 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) oraz Uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r. zwanej “Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych” (M.P. Nr 50, poz. 475) i uwzględnia wszelkie postanowienia związanych z nią aktów prawnych regulujących sytuację osób niepełnosprawnych, czyli “osób, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej Programem, jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki socjalnej powiatu, ukierunkowanym na problemy osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zatrudniania osób niepełnosprawnych, a także przestrzegania ich praw. Stworzenie spójnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Realizacja celu głównego ma dopełnienie również w zapisach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wałeckim. Program ma charakter otwarty. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość wprowadzania zmian w zakresie nowych obszarów działań oraz włączania, na różnych etapach jego realizacji, nowych uczestników. Warunkiem pełnej realizacji Programu jest czynne uczestnictwo jednostek organizacyjnych Powiatu Wałeckiego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz samych zainteresowanych, tj. osób niepełnosprawnych. Zgodnie z przyjętymi standardami, określonymi w dokumentach prawnych, osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa i równych szans w życiu społecznym i zawodowym. Osoby niepełnosprawne posiadają takie same fundamentalne prawa, jakie posiadają wszyscy obywatele i nie mogą być dyskryminowane, prześladowane czy marginalizowane ze względu na swoją dysfunkcję.

Uchwalona przez Sejm 1 sierpnia 1997r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych zawiera katalog dziesięciu praw osób niepełnosprawnych w tym:

1. dostęp do dóbr i usług, umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
2. dostęp do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych, uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny;
3. dostęp do wszechstronnej rehabilitacji, mającej na celu adaptację społeczną;

4. dostęp do nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej;
5. pomoc psychologiczną, pedagogiczną i inną umożliwiającą rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
6. pracę na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystanie z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
7. zabezpieczenie społeczne uwzględniające konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym;
8. życie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostęp do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostęp do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej;
9. posiadanie samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz prawa do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych;
10. pełne uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Zarówno samorządy powiatowe jak i gminne są najbliższymi problemami mieszkańców i powinny być liderem w budowaniu świadomości lokalnego społeczeństwa z uwzględnieniem praw tych osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym m.in. osób niepełnosprawnych. Ważnym jest aby samorządy lokalne, maksymalnie wykorzystały własne zasoby finansowe, rzeczowe, instytucjonalne, osobowe na działania związane z zapobieganiem niepełnosprawności, zaspokajaniem potrzeb osób niepełnosprawnych, ale przede wszystkim z wyrównywaniem ich szans w życiu społecznym.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WAŁECKIM.

Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2019 r. Powiat Wałecki zamieszkiwało **53 039** mieszkańców , z czego **51,3 %** stanowiły kobiety , a **48,7 %** mężczyźni.

Natomiast ostatnie pełne dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2011r. Na potrzeby Spisu zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy: – osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadały, aktualne orzeczenia wydane przez organ do tego uprawniony; – osoby niepełnosprawne biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważanie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku. Według jego wyników liczba osób niepełnosprawnych w 2011 r. wyniosła 4,7 mln. (12,2% ogółu

ludności), w tym 3,1 mln osób posiadało prawne potwierdzenie niepełnosprawności. Wśród ogółu osób niepełnosprawnych znajduje się 53,9% kobiet oraz 46,1% mężczyzn.

Według danych NSP liczba osób niepełnosprawnych Powiatu Wałeckiego w 2011 r. wyniosła **8.676** osób niepełnosprawnych (**4.284** – mężczyzn i **4.392** – kobiety) z tego w miastach **5.269** osób (mężczyzn – **2.546**, kobiet – **2.723**). Na wsi mieszkało **3.408** osób niepełnosprawnych (**1.739** - mężczyzn i **1.669** – kobiet).

Wyniki spisu są niedoszacowane, ze względu na dobrowolne udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności, zaniżone są także odsetki osób niepełnosprawnych w relacji do ogólnej liczby ludności¹, gdyż blisko 1,5 mln. respondentów odmówiło udzielania odpowiedzi.

Także z uwagi na brak jednolitego systemu orzecznictwa w całym kraju, liczba osób niepełnosprawnych jest trudna do ustalenia. Obecnie obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje: orzecznictwo do celów rentowych (prowadzone przez lekarza orzecznika ZUS, KRUS oraz komisje lekarskie MON i MSWiA) oraz orzecznictwo do celów pozarentowych (prowadzone przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności).

W 2019 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałczu wydał na podstawie 1006 wniosków, **974** orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. W stosunku do 2018 roku wzrosła liczba zarówno złożonych wniosków jak i wydanych orzeczeń.

III. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE WAŁECKIM W LATACH 2021-2025.

1. Cele Programu

Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym stanowi punkt wyjścia do sformułowania programu. Jego kluczowe elementy to cel główny oraz cele szczegółowe, które pozwalają ukierunkować długofalowe działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.1. Cel główny

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie wobec nich pozytywnych postaw społecznych. Powszechnym powinno stać się przekonanie, że osoby niepełnosprawne mają prawo do samodzielnego i aktywnego życia oraz korzystania z praw i obowiązków

¹ Raport wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 – GUS Warszawa 2012r.

ustanowionych dla ogółu obywateli. Mają też prawo do uzyskania środków koniecznych do wyrównania szans w korzystaniu z przysługujących im praw. Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności i godności jednostki.

1.2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe mają charakter interdyscyplinarny i obejmują wszystkie sfery życia osoby niepełnosprawnej. Dotyczą one realizacji działań z zakresu: rehabilitacji społecznej i zawodowej, pomocy społecznej, edukacji, kultury, turystyki, sportu, infrastruktury, transportu i innych, które określone są w ustawach szczegółowych.

1.2.1. Rehabilitacja zawodowa

Pomimo coraz lepszej sytuacji gospodarczej kraju osoby niepełnosprawne nadal mają trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Wiele spośród nich poszukuje zatrudnienia.

Podstawowym sposobem walki z tym problemem jest rehabilitacja zawodowa. Ma ona na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Prowadzi to do usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych, dając im poczucie materialnej niezależności i społecznej użyteczności.

W zależności od możliwości psychofizycznych osoby niepełnosprawne mają prawo do zatrudnienia na otwartym rynku pracy, w zakładach pracy chronionej (ZPCH), czy w zakładach aktywności zawodowej (ZAZ). Zarówno zakład aktywności zawodowej jak i zakład pracy chronionej stwarzają osobom niepełnosprawnym, odpowiednie przystosowane do ich potrzeb warunki wykonywania pracy, uwzględniając m. in. przystosowanie pomieszczeń, pomoc medyczną, czy rehabilitację. Podejmowanie pracy przez osoby niepełnosprawne, organizowanie pracy z myślą o nich, zapewnienie im odpowiednich warunków, w tym socjalnych, jest niezbędnym elementem integracji społecznej oraz ma na celu wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2.1.1. Główne zadania

1. Wspieranie działań w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym aktywne uczestnictwo w życiu zawodowym.
2. Udzielanie wsparcia pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne.
3. Wspieranie niepełnosprawnych w postaci usług lub instrumentów rynku pracy.

1.2.1.2. Działania operacyjne

1. Zwrot kosztów wyposażenia/przystosowania stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

2. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.
3. Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych.
4. Szkolenia podwyższające kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych.
5. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w zakładzie aktywności zawodowej oraz stwarzanie możliwości odbywania praktyk zawodowych.
6. Pozyskiwanie funduszy unijnych.

REHABILITACJA ZAWODOWA

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
Wsparcie osób niepełnosprawnych ze środków PFRON – zadania powiatu	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów Liczba osób, na które została podpisana umowa,/kwota wypłacona
	Udzielania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów Liczba osób, na które została podpisana umowa,/kwota wypłacona
	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów Kwota wypłacona
	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów Liczba osób, na które została podpisana umowa,/kwota wypłacona
	Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów Liczba osób, na które została podpisana umowa,/kwota wypłacona
Zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy	Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu	Liczba porad zawodowych Liczba indywidualnych informacji zawodowych Indywidualny plan działania Ilość osób skierowanych do prac społecznie użytecznych
	Pozyskiwanie funduszy unijnych na aktywizację zawodową	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/podpisanych umów w zależności od celu wsparcia Kwota przekazana w zależności od celu wsparcia
	Wspieranie niepełnosprawnych w postaci usług lub instrumentów rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu	Liczba zorganizowanych staży/szkoleń zawodowych w skali roku, które zakończyły się uzyskaniem przez daną osobę umowy o pracę Liczba osób zatrudnionych

			w ramach prac interwencyjnych w skali roku Liczba osób, które ukończyły szkolenia zawodowe
Zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w zakładzie aktywności zawodowej	Utrzymanie oraz rozszerzenie działalności poprzez stworzenie nowych miejsc pracy i wzrost zatrudnienia	Zakład Aktywności Zawodowej w Wałczu	Liczba zatrudnionych nowych pracowników
	Przeniesienie WTZ w Wałczu w miarę posiadanych możliwości lokalowych i rozbudowy ZAZ oraz aktywizacja uczestników WTZ	Warsztat Terapii Zająciowej i Zakład Aktywności Zawodowej	Liczba uczestników WTZ odbywających praktyki zawodowe

1.2.2. Rehabilitacja społeczna

Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej funkcjonowania osób niepełnosprawnych, w dalszym ciągu obserwuje się trudności tej grupy osób w aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym jak i zawodowym. Osoby niepełnosprawne napotykają na bariery utrudniające pełne korzystanie z praw, a nawet wykonywanie obowiązków obywatelskich ze względu na ograniczenia fizyczne lub umysłowe wynikające z niepełnosprawności.

Celem rehabilitacji społecznej, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym. Realizacja powyższego celu odbywa się poprzez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, umiejętności samodzielnego wyrabiania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

1.2.2.1. Główne zadania

1. Prowadzenie działań podnoszących samodzielność i samostanowienie osób niepełnosprawnych.
2. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się
3. Wspieranie przedsięwzięć sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi szczególnie imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych.
4. Pozyskiwanie środków finansowych Unii Europejskiej na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych oraz podjęcie działań ograniczających wykluczenie społeczne tych osób.

1.2.2.2. Działania operacyjne

1. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

2. Dofinansowanie do zakupu środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych oraz sprzętu rehabilitacyjnego.
3. Dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych kosztów organizacji imprez sportowych, kulturalnych czy turystycznych.
4. Dofinansowanie do poniesienia kosztów związanych z usuwaniem barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych.
5. Wspieranie organizacji działających i zrzeszających osoby niepełnosprawne i starsze.
6. Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez uczestnictwo w projektach unijnych.

REHABILITACJA SPOŁECZNA

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
Wsparcie osób niepełnosprawnych ze środków PFRON – zadania powiatu	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba wniosków liczba rozpatrzonych pozytywnie wniosków w stosunku do złożonych, kwoty wydatkowanych środków w stosunku do przyznanego limitu
	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej		Liczba WTZ, które otrzymały wsparcie kwoty przekazane WTZ
	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób indywidualnych oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej prowadzących rehabilitację osób niepełnosprawnych i ortopedycznego oraz środków pomocniczych		Liczba wniosków Liczba beneficjentów Kwoty wypłacone na zakup sprzętu
	Dofinansowanie zakupu środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych		Liczba wniosków Liczba beneficjentów Kwoty wypłacone na zakup
	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych oraz w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych		Liczba wniosków Liczba i rodzaj usuniętych barier, kwota wypłacona

	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych		Liczba wniosków/organizacji Kwoty przekazane na organizację imprez
Korzystanie z wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i instytucji w ramach programów celowych PFRON	Realizacja programów aktualnie funkcjonujących takich jak Aktywny samorząd, Wyrównywanie różnic między regionami III i innych		Liczba wniosków Kwoty wypłacone
Działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych	Udzielanie pomocy i wsparcia oraz organizacja spotkań i wyjazdów integrujących członków ze społeczeństwem	Stowarzyszenie i organizacje pozarządowe działające na rzecz niepełnosprawnych	Rodzaj działań Liczba osób korzystająca z wsparcia
Rehabilitacja społeczna-środki finansowe Unii Europejskiej	Pozyskiwanie i wykorzystywanie środków UE na realizację projektów wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	Powiat Wałecki	Programy realizowane Rodzaj podjętych działań

1.2.3. EDUKACJA

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rehabilitacja i edukacja dziecka niepełnosprawnego począwszy od przedszkola, realizowana jest w ramach systemu oświaty. W myśl przepisów ww. ustawy system oświaty zapewnia m.in. możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, a także opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych. W polskim systemie oświaty uczniem niepełnosprawnym jest uczeń, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych itp.

W przedszkolach i szkołach podstawowych, w tym specjalnych, w innych formach wychowania przedszkolnego oraz w ośrodkach młodzieżowych itp., a także w publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne wydają w zależności od potrzeb wynikających z niepełnosprawności dziecka opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania, a także o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z odrębnymi przepisami. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności, w tym stopnia upośledzenia umysłowego.

Opinie w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom, wydają również poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

1.2.3.1. Główne zadania edukacji w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

1. Wspieranie działań umożliwiających dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej edukacji w placówkach oświatowych, a tym samym dążenie do integracji z rówieśnikami, zwiększenie świadomości, tolerancji i akceptacji.
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych.
3. Wspieranie i motywowanie osób niepełnosprawnych do podnoszenia poziomu kształcenia i posiadanych kwalifikacji poprzez kształcenie ustawiczne.

1.2.3.2. Działania operacyjne

1. Tworzenie i utrzymywanie w ramach potrzeb istniejących przedszkoli, szkół z oddziałami integracyjnymi oraz innych placówek specjalnych umożliwiającym osobom niepełnosprawnym kształcenie tj. OREW.
2. Dostosowywanie budynków placówek edukacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych
3. Wydawanie orzeczeń o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz kształcenia specjalnego odpowiednio do rodzaju niepełnosprawności.
4. Organizowanie działań dotyczących wspierania rodzin z małym niepełnosprawnym dzieckiem.
5. Wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych podejmujących kształcenie na poziomie wyższym.

EDUKACJA

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
Rehabilitacja społeczna	Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych	Szkoły i przedszkola ogólnodostępne	<p>Liczba prowadzonych szkół i placówek specjalnych oraz szkół z klasami integracyjnymi</p> <p>Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego korzystających ze szkół ogólnodostępnych</p> <p>Liczba szkół ogólnodostępnych, w których uczą się uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego</p> <p>Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym/integracyjnym</p>
	Wspieranie działalności Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego (OREW) w Wałczu	Stowarzyszenie „Radość życia w Gudowie	Liczba uczniów/podopiecznych Zorganizowane działania
	Dostosowanie infrastruktury budynków – likwidacja barier	Placówki edukacyjne	Liczba podjętych i zrealizowanych działań
Zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego indywidualnego, a także o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz innych w zależności od potrzeb niepełnosprawnego dziecka	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wałczu	Liczba wydanych orzeczeń / opinii odpowiednio do potrzeb
Wsparcie rodzin z dzieckiem we wczesnym stadium rozwoju.	Prowadzenie Ośrodków Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych od urodzenia do czasu podjęcia nauki w szkole	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wałczu	<p>Liczba dzieci objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju</p> <p>Liczba rodzin objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju</p>
Wsparcie osób niepełnosprawnych podnoszących kwalifikacje poprzez ustawiczne kształcenie	Realizacja Modułu II programu Aktywny Samorząd, pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	<p>Liczba złożonych wniosków</p> <p>Kwota przeznaczona</p>

1.2.4. Formy pomocy społecznej

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny często znajdują się w trudnym położeniu materialnym, którego nie są w stanie zmienić wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Udzielona pomoc ma zapewnić zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych w taki sposób, aby osoba lub rodzina żyła w warunkach nieurągających godności człowieka. Głównymi sposobami udzielania pomocy społecznej są usługi w formie stacjonarnej oraz wypłaty świadczeń socjalnych.

1.2.4.1. Główne zadania

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i starszym dziennej lub całodobowej pomocy instytucjonalnej oraz zapewnienie na wysokim poziomie świadczonych usług.
2. Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
3. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
4. Zapewnienie pomocy i wsparcia w sytuacjach wymagających natychmiastowej interwencji.
5. Wypłacanie świadczeń obligacyjnych

1.2.4.2. Działania operacyjne

1. Prowadzenie domu pomocy społecznej oraz utrzymanie na wysokim poziomie usług opiekuńczych świadczonych w placówce.
2. Prowadzenie domu dziennego pobytu.
3. Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Przystąpienie do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” oraz zapewnienie opieki i pomocy osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w miejscu zamieszkania.
5. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach istniejącego mieszkalnictwa chronionego.
6. Utworzenie mieszkalnictwa chronionego dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
7. Przeprowadzenie analizy, dotyczącej potrzeb w zakresie korzystania z mieszkań chronionych wśród osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
8. Włączanie osób niepełnosprawnych w pełną partycypację społeczną poprzez zapewnienie usług asystenta osoby z niepełnosprawnością.
9. Realizacja programów celowych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.
10. Wsparcie osób niepełnosprawnych i starszych w sytuacjach kryzysowych.

FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
Pomoc instytucjonalna	Zapewnienie całodobowej opieki instytucjonalnej	Dom Pomocy Społecznej w Wałczu	Liczba osób objętych opieką Rodzaj prowadzonych działań
	Zapewnienie wsparcia dziennego	Dzienny Dom Pomocy w Wałczu Środowiskowy Dom Samopomocy Gminne ośrodki wsparcia dziennego	Liczba osób korzystających Rodzaj prowadzonych działań
	Zapewnienie opieki i pomocy w miejscu zamieszkania –Przystąpienie do programu Opieka wytchnieniowa	Jednostki Pomocy Społecznej	Liczba osób niepełnosprawnych i ich rodzin objętych pomocą
Mieszkalnictwo chronione	Wspieranie tworzenia mieszkań chronionych dla osób z różnymi niepełnosprawnościami	Jednostki Pomocy Społecznej	Liczba utworzonych mieszkań
	Rozwój usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi		Rodzaj podjętych działań Liczba osób objętych pomocą
Wsparcie osoby niepełnosprawnej w życiu codziennym	Prowadzenie usług asystenta osoby z niepełnosprawnością Realizacja programów celowych np. Senior +	Jednostki Pomocy Społecznej	Liczba osób niepełnosprawnością korzystających z usługi asystenta w skali roku liczba osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności korzystających z usług asystenta w skali roku łączna liczba godzin pracy asystentów w skali roku Działania podjęte w ramach programów Liczba osób objętych pomocą
Rozpoznanie zapotrzebowania na pomoc instytucjonalną	Przeprowadzenie analizy, dotyczącej potrzeb w zakresie korzystania z mieszkań chronionych wśród osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności	Jednostki Pomocy Społecznej	Liczba osób z niepełnosprawnościami które określiły swoje zapotrzebowanie na mieszkania chronione
Wsparcie interwencyjne	Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu	Liczba osób korzystających z pomocy Liczba udzielonych porad

Wypłata świadczeń	Wypłacanie zasiłków stałych i okresowych, celowych		Liczba osób, którym przyznano świadczenie - wydatkowana kwota
	Pomoc w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, zgodnie z rządowym programem wieloletnim „Posiłek w szkole i w domu (do działań operacyjnych)		Liczba osób, które dostały zasiłek celowy Ilość osób, którym wydano posiłki
	Wypłata zasiłków pielęgnacyjnych	Wydział Świadczeń Socjalnych	Liczba wypłaconych świadczeń Kwota wypłaconych świadczeń

Należy podkreślić kluczową rolę mieszkalnictwa chronionego (różnego typu) w ofercie wsparcia osób niepełnosprawnych. Liczne przykłady samorządów na terenie Polski wskazują na tę formę mieszkalnictwa nie tylko jako znacznie bardziej efektywną ekonomicznie od domów pomocy społecznej, jak również w pełni realizującą założenia Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych i wspierającą samodzielność oraz samostanowienie osób niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę prawdopodobne wysokie zapotrzebowanie na mieszkalnictwo chronione (różnego typu i dla różnych grup), konieczne jest przeprowadzenie analizy potrzeb w tym zakresie oraz systematyczne, znaczące zwiększanie ilości osób korzystających z tej formy wsparcia.

1.2.5. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne posiadają takie same prawa, jak wszyscy obywatele. W rzeczywistości jednak napotykają zbyt wiele przeszkód, by móc z nich w pełni korzystać. Rozwiązaniem tego problemu jest stworzenie mechanizmów wyrównywania szans osób niepełnosprawnych przez zagwarantowanie im pewnych praw szczególnych. Dzięki nim będą one mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Konieczne jest przy tym przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu osób niepełnosprawnych.

1.2.5.1. Główne zadania

1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu wałęckiego dostępu do orzecznictwa.
2. Zapobieganie niepełnosprawności dzięki wczesnej diagnozie.
3. Upowszechnianie wiedzy na temat praw osób niepełnosprawnych.
4. Zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym swobodnego dostępu do budynków, lokali użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego.
5. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się.
6. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

1.2.5.2.Działania operacyjne

1. Orzekanie o niepełnosprawności dzieci do 16 r.ż, o stopniu niepełnosprawności dorosłych oraz o wskazaniach do ulg i uprawnień.
2. Zapewnienie specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym i starszym oraz ich rodzinom.
3. Udzielanie informacji w zakresie przysługujących ulg i uprawnień, w tym udzielanie porad prawnych.
4. Zapewnienie obsługi w instytucjach powiatu wałeckiego osób głuchych poprzez usługi tłumaczy języka migowego lub podnoszenie kwalifikacji pracowników.
5. Zapewnienie transportu indywidualnego oraz dostosowanie transportu zbiorowego celem aktywizacji osób niepełnosprawnych i starszych.

PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
Orzekanie o niepełnosprawności	Wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wałczu	Liczba złożonych wniosków Liczba wydanych orzeczeń
Specjalistyczna opieka zdrowotna	Wczesna diagnoza i rehabilitacja	Organizacje pozarządowe tj. SDN Uśmiech i inne	Liczba osób korzystająca z pomocy
	Doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu- środki PFRON	Liczba wniosków Kwota przyznana
Przekazywanie informacji istotnych dla osób niepełnosprawnych	Bieżąca aktualizacja stron internetowych Udostępnianie informacji do programów telewizji lokalnej, radiowych, publikacje prasowe, BIP Organizowanie spotkań i udział w zebraniach stowarzyszeń czy organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych Udzielanie porad prawnych Wydawanie legitymacji umożliwiających korzystanie z ulg i uprawnień	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu Placówki i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych Powiat Wałecki Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu PZOON w Wałczu	Liczba udzielonych informacji w mediach lokalnych Liczba spotkań informacyjnych Liczba udzielonych porad prawnych Liczba wydanych legitymacji

Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnictwa zbiorowego oraz likwidacja barier transportowych	Realizacja programów celowych PFRON tj. WRMR III Zapewnienie usług tłumacza migowego Uzyskanie środków w ramach projektu „door to door”- transport indywidualny Wydawanie kart parkingowych	Adresaci programu- PCPR Wałcz Jednostki organizacyjne powiatu oraz gminne Powiat Wałecki PZOON w Wałczu	Liczba złożonych wniosków/przyznana kwota Liczba przeszkolonych pracowników Podpisanie umowy i realizacja Liczba wydanych kart parkingowych
---	--	--	--

2. Finansowanie Programu

Program na lata 2021 - 2025 będzie finansowany:

- ze środków własnych powiatu,
- ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- z innych środków, takich jak np. środki Unii Europejskiej.

3. Podmioty uczestniczące w Programie

W realizacji Programu biorą udział jednostki organizacyjne Powiatu Wałeckiego oraz organizacje pozarządowe i jednostki samorządu gminnego realizujące zadania z zakresu pomocy i wsparcia osób niepełnosprawnych i starszych.. Podmiotem współpracującym przy realizacji Programu jest Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

IV. Zakończenie

Program przedstawia kierunki działań, mających na celu likwidację ograniczeń, z jakimi spotykają się na co dzień osoby niepełnosprawne. Określa działania skierowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, prowadząc do wzmocnienia ich samodzielności i samorealizacji, a jednocześnie określa możliwości uzyskania wsparcia w ramach instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednak wszystkie podejmowane działania, mają na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez integrację ze społecznością lokalną oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym, a przede wszystkim ograniczają zjawisko wykluczenia społecznego z powodu niepełnosprawności.

Biorąc pod uwagę fakt, iż program opracowany jest na kilka lat, ma on charakter otwarty. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość wprowadzania zmian w zakresie nowych obszarów działań oraz włączania, na różnych etapach jego realizacji, nowych uczestników. Warunkiem pełnej realizacji Programu jest czynne uczestnictwo jednostek organizacyjnych Powiatu Wałeckiego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz samych zainteresowanych, tj. osób niepełnosprawnych.